

פרטי כל מט. יח/2

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום שלישי,
י"ח באדר תש"י (7.3.1950) בשעה 8.30 לפה"צ

נוכחים חברי הועדה:

- י. הררי: - היו"ר.
- ד. בר-רב-האי
- א. בהיר (במקום מ. גרבוסקי)
- י. ברץ
- י. בר-יהודה
- א. י. גרינברג
- א. ג'רג' ורה
- צ. יהודה
- ש. כ"ץ
- ח. כהן-טגורי
- א. סזור
- ט. נודוק
- א. רזיאל-נאור
- י. קוסוי
- א. שפטל
- י. שמחוני
- א. ציזלינג

מדזמנים:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
- נ. ניר - סגן יו"ר הכנסת
- י. בורג - סגן יו"ר הכנסת
- א. ציחון - סגן מזכיר הכנסת
- ח. לרנר - מזכיר יו"ר הכנסת
- ש. לביא
- גב' הנמן - ממשרד המשפטים
- שר המשפטים - פ. רוזן

בזכות דעה מייצעת:

- נ. ילין-סור

נעדרים חברי הועדה:

- פ. אילנית
- ש. דיין (במקום ע. סימון)
- מ. טובי (במקום ש. מיקוניס)
- מ. יערי
- מ. בן-עמי
- י. סרלין
- ז. גלוסקא (בזכות דעה מייצעת)

- סדר - היר"ם: א) העברת הצעת החוק ל"חופש הפרט" לוועדה המתאימה.
- ב) מקום מושבה של הסיעה הדמוקרטית נצרת נאולם הכנסת.
- ג) דיון בהצעות חבר הכנסת לביא בענין משכורת חברי הכנסת.
- ד) סיכום הדיון במצב בחינוך.

הישיבה נפתחה בשעה 8.40

היו"ר י. הררי: בשם כל חברי הועדה אני מברך את חברת הכנסת

שמחוננית, לשובה לעבודתה.

לפני שאנו נגשים לדון בסעיפי סדר היום עלינו

לדון בסעיף שהועבר אלינו מטליאת הכנסת, בהצעה לסדר-היום של חבר הכנסת

בן-אליעזר, בענין החפושים במקררים. עלינו לדון לאיזו ועדה לעביר

את הענין הזה.

נ. ילין-סור: לוועדת חוקה, חוק ומשפט.

ד. בר-רב-האי: לי יש דעה הפוכה. השאלה, למעשה, היא פוליטית

כלכלית. ז.א. אם הפוליטיקה הכלכלית שלנו

מחייבת חפושים כאלה או לא. אני אינני חוזה בזה שאלת חוקה, אלא אני

רואה בזה שאלה אם המצב הכלכלי בארץ מחייב את המוסד הנקרא, פקוח על

המזונות, לערוך חפושים כאלה או לא. אם המצב מחייב את החפושים האלה

- כסום הוא רשאי לערוך חפושים מבלי להזדקק לצו. אבל, אפשר לומר שאין

זו דרך טובה, ואני הייתי מייעץ לשר האספקה והקצוב ללכת לבית-המשפט

ולקבל צו. אין בזה כל קושי. אבל בשבילי - לא זאת היא השאלה. השאלה

היא - אם אנחנו מחייבים את הדרך הזאת או לא. לי נראה שהענין הזה שייך

לוועדת הכלכלה.

צ. יהודה: לי נראה שחבר הכנסת בר-רב-האי מכניס שאלה

שלא התעוררה. לא התעוררה שאלה אם צריכים

לערוך חפושים או לא, גם המציע לא עורר שאלה זו; הוא רק הציע שהחפוש

יעשה על-ידי מתן צו שופט ולא בלי כל צו. בוועדת הכנסת לא יכולים

להעלות שאלה כזו. אינני יודע מדוע יש לערוך את החפושים דוקא בלי

צו של שופט. למי זה איכפת אם ישנו צו? אינני רואה כאן כל ענין

שיש לחלוק עליו. אנחנו גם כן מעונינים בהרגעת הרוחות ואם על-ידי

כך אפשר לעשות זאת - הרי שרצוי לעשות בדרך זו.

לדעתי יש להעביר ענין זה לוועדת החוקה, חוק

ומשפט.

א. בהיר: לי נדמה שצריך לברר את הענין עם משרד

האספקה והקצוב, ואסביר לכם מדוע.

ברור שאפשר לקבל צו משופט, אבל לשם כך צריך להכניס גם את המשטרה, מכיון שצריך קצין משטרה לבוא ולהשבע. כדי שקצין משטרה יבא וישבע, צריכה המשטרה לערוך בדיקה, כיון שאחראי שהקצין צריך להיות משוכנע בדבר שהוא נשמע עליו. כמובן שאפשר לומר, שזהו רק ענין פורמלי של הגשת החומר לקצין, אבל אם ננהג בדרך זו יצא שאנו מכניסים עוד אינסטנציה אחת ומכבידים, על-ידי כך, על כל הפרוצדורה.

בועדה הכלכלה שמענו, מפי שר האספקה

והקצוב פרטים בענין השוק השחור, ורוב הועדה הביע את הדעה שיש להגביר את המלחמה בשוק השחור. אין זה ענין של ועדת החוקה. לדעתי הבעיה שהתעוררה בקשר עם ההצעה לסדר-היום היא - הגברת המלחמה בשוק השחור. אחר-כך מתעוררת השאלה - כיצד להוציא לפועל את המלחמה הזו, אם בדרך זו, או - בדרך אחרת. הצורה התחוקתית של מלחמה זו - היא בעיה שניה במעלה.

על-כן אני מציע שלא נקח את הדבר רק

בצורתו המצומצמת, כפי שהציע חבר הכנסת בן-אליעזר, רק לתקן את החוק, אלא נבדוק את כל הענין ונמסור אותו לברור לועדה המטפלת בענינים אלה. זוהי - ועדת הכלכלה. ועדת הכלכלה תבדוק את הדבר, תשמע את כל ההצעות, תבא בדברים אם משרד האספקה והקצוב בענין המלחמה בשוק השחור ותביא את מסקנותיה. לאחר שנקבל את מסקנותיה נצטרך לדון בצד הפורמלי, התחוקתי, שבענין;

אני מתנגד לכך שנדבר רק על הצעת חבר הכנסת

בן-אליעזר, כך הבינה את זאת גם הכנסת ובגלל זה היא טענה שזה צריך לעבור לוועדה.

ש. כ"ץ: אני איני חושב שאנחנו צריכים לשבת כאן ולחפש

פרושים למה שהכנסת התכוונה או לא התכוונה. חבר

הכנסת הציע הצעה. הצעה זו אמרה שבמקרה שיש צורך בחפושים - יש לפנות לשופט ולבקש צו. חבר הכנסת צבי יהודה אומר, ובצדק, שהויכוח לא היה על המלחמה בשוק השחוק, ועל הצורך במלחמה בשוק השחור, אלא על צורת

ש. כ"ז:

החיפושיים. לכן, לדעתי, הועדה המתאימה היא ועדת חוקה, חוק ומשפט. לא אתנג לכך שגם ועדת הכלכלה תדון בשאלה זו, אבל דוקא בקשר עם הצעה זו.

י. בר-יהודה: לגופו של ענין איננו ברי-סמכא לדבר.

אני מציין את זאת מפני שחברו דברו לגופו

של ענין. אני מדבר כרגע רק לסעיף "לאיזו ועדה להעביר את הענין".

אנחנו הצענו כמה פעמים הצעות להגברת המלחמה בשוק השחור ואני שוב סוכן להציע הצעות יחד עם חבר הכנסת בהירן אם הוא יסכים להצעותי - הצעות אלו תעבורנה לוועדת הכלכלה. הענין שדנים עליו כרגע זהו - חיפוש חוקי, וענין זה שייך לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

א. מזור: למרות שכרגע עומד בסדר-היום שלנו ענין

החיפושיים ברצוני להביא את השאלה המתעוררת

מדי פעם - ענין שתי הועדות, ועדת הכספים וועדת החוקה. כל חוק יכול

להיות שייך לוועדת החוקה, חוק ומשפט, ומצד שני גם לוועדת הכספים.

אם ישנה שאלה פורמלית אפשר לפנות לוועדת החוקה בשאלה, אבל מענין זה,

שאנו דנים בו כעת, יש להבין את הענין - ואת זאת יכולה לעשות ועדת

הכלכלה. ספרו לנו למשל, שמצאו מחסן סבון. לי ידוע שאנשים רבים

קונים ארגז סבון במיוחד על מנת שיתייבש - כי אז הוא חסכוני יותר.

אם יבואו אלי וימצאו סבון - אין לזה כל שייכות לחוקה.

אני מצייע שענין זה יועבר לוועדת הכלכלה או -

ועדה משותפת, ובהזדמנות זו לדון על ענין ועדת הכספים וועדת החוקה, כי

אחרת נוכל-לותר על כל הועדות ולהשאיר רק את ועדת החוקה וועדת הכספים.

י. הררי: לדעתי, אין כל ספק שזה שייך לוועדת חוקה,

חוק ומשפט.

אני מעמיד להצבעה את שתי ההצעות: (1) לוועדת

החוקה, חוק ומשפט; ו-2) לוועדת הכלכלה.

ה ח ל ט ה

ברוב של 9 קולות נגד 8 מעבירים את הענין של "חופש הפרט" לוועדת הכלכלה.

2. מקום מושבה של הסיעה הדמוקרטית בצרת בארלם הכנסת:

היו"ר י. הררי: ענין זה נעשה דחוף כעת, מפני שאנו עוברים לבית-פרומין ואי-אפשר להתקין את האזניות עד אשר יחליטו על מקום מושבה של הסיעה הדמוקרטית בצרת. היה כבר ויכוח בענין זה אבל חבר סיעת בצרת, שלא היה בוכח אז, יכול להביע את דעתו בענין.

א. ג'רג'ורה: האם נקבע איזה חוק בשאלת חלוקת הטקומות? אם כן - מה מועד חקיקת החוק הזה?

היו"ר י. הררי: אין כל חוק, אבל ישנה החלטה שהוסכם עליה, שיושבים לפי גודל הסיעות. הסיעה היחידה שאינה יושבת באתאם לגודלה היא סיעת בצרת ועל כן התעוררה שאלה זו על-ידי חבר הכנסת ציזלינג. סיעה זו צריכה לשבת אחרי הסיעה שיש לה 3 חברים ולפני הסיעה שיש לה שני חברים.

א. ג'רג'ורה: מתי נתקבלה החלטה זו? האם עוד לפני שקבעו את מקום מושבנו בען חברי מפא"י בתל-אביב?

היו"ר י. הררי: ההחלטה נתקבלה לפני כן, אבל אז לא דנו במיוחד בסיעת בצרת.

א. ג'רג'ורה: אנחנו הרכבנו בנצרת חזית עצמאית, עם רשימה עצמאית - את זאת יודעים, ללא כל ספק, כל חברי הכנסת. דבר זה נעשה כחפזון, זמן קצר לפני שהוחלט על עריכת הבחירות לכנסת. כתוצאה מהבחירות נבחרו רק 2 מהרשימה שלנו. בכנסת היה היחס אלינו כאל סיעה עצמאית. הוקצו לנו המקום המתאים בוועדות הכנסת השונות. מזמן לזמן היה מוקצה לנו זמן להשתתף בוידועים השונים, למרות שהסיעה שלנו כללה 2 חברים בלבד, ומעמדנו כתוצאה מכך, היה מעמד רופף, גשטדלנו תמיד לרכוש את אחדת המפלגות הגדולות בכנסת לתכנית שלנו, במה שנוגע לתושבים הערבים בארץ. רצינו תמיד, ותמכנו בכך, שתהיה בינינו לבין הסיעות הגדולות הבנה. כאשר הציע לנו מר רוזטי, עם כניסתנו לאולם בתל-אביב, שנשב על-יד הסיעות הגדולות - טבעי הדבר היה שנסכים להצעה זאת כך ישכנו, בצורה זו, במשך תקופה העולה על שנה.

א. ג'רג'ורה:

העברת מושבנו, אחרי תקופה של שנה, למקום אחר, בלי ספק תעורר שאלות שונות, ותפנה תשומת לב מיוחדת שאף תפגע בכבודנו.

אין אנו רואים כעת כל סיבה חדשה להעברת מושבנו

למקום אחר; אולם, אם ישיבתנו במקום שאנחנו יושבים בו מביאה נזק כל שהוא או פגיע כל שהיא - הרי שאין להמנע מכך.

א. צירוף:

לאחר שישבנו בוועדה לסדרי הבית ותכננו כיצד להסדיר

את המקומות בהתחשב עם העמודים הנמצאים באולם,

הגענו למסקנה שאם נשאיר את המצב כפי שהוא כיום, ז.א. את סיעת נצרת במקומה,

ימצאו העמודים בין בלוק לבלוק, ובכל בלוק תשבנה הסיעות. אם נוציא

את שני חברי סיעת נצרת יצא שנצטרך להושיב שנים מחברי מפ"ח בין ספסלי

ספא"י וכן הלאה.

הי"ר י. הררי:

ישנה הצעה לא להמשיך בויכוח שקיימנו כבר בפעם

הקודמת ולגשת מיד להצבעה.

י. בר-יהודה:

דחינו את הדיון היות וחבר הכנסת ג'רג'ורה לא היה

נוכח ורצינו לתת גם לו אפשרות להשתתף בויכוח.

הי"ר י. הררי:

דחינו את ההצבעה מפני שחבר הכנסת קוסוי רצה

להתייעץ עם סיעתו.

י. בר-יהודה:

כיון שחבר הכנסת ג'רג'ורה אמר בדבריו משהו על

פגיעה בכבוד נדמה לי שצריך להרשות לפחות למכניסי

ההצעה להגיד את דברם.

י. ברץ:

אני מציע להצביע אם ממשיכים בדיון או נגשים

להצבעה.

ברוב של 9 קולות נגד 1 מחליטים
לגשת להצבעה בלי ויכוח נוסף.

א. ציזלינג: ברצוני לומר, כאחד ממכניסי ההצעה, למר ג'רג' ורה

ששום כונה או שום יחס של פגיעה בכבוד לא היה

בזה, אלא גישה עקרונית של קיום החלטה ודין חבר בסיעה קטנה הוא כדין חבר בסיעה הגדולה.

היו"ר י. הררי: יש לפנינו שתי הצעות:

(א) סיעת נצרת תשב לפי גודל הסיעות, כלי

יוצא מן הכלל ביחס אליה.

(ב) סיעת נצרת תשאר במקום מושבה שהוקצה לה עד

היום.

י. בר-יהודה: יש לי הצעה שלישית: מחליטים שמקומה של הסיעה

הזו, בהתאם להחלטה, הוא לא במקום שמזכירות ובהתחשב

הכנסת, על דעתה הושיבה אותה/אם, אם התנאים הטכניים לא מקיימים עכשו את

ההעברה, אבל אין לראות בזה שום תקדים לא לגבי סיעה זו או סיעה אחרת.

הצעתי זו באה במקום ההצעה להעביר אותם.

היו"ר י. הררי: אני מעמיד להצבעה את שתי ההצעות: האחת, להשאיר

אותם במקומם, והשניה - כפי שהוצעה על-ידי

חבר הכנסת בר-יהודה.

ה צ ב ע ה

ברוב של 10 קולות נגד 4 מחלטים הצעת חבר הכנסת י. בר-יהודה.

ה ח ל ט ה

חברי הכנסת מהסיעה הדמוקרטית ישארו במקום מושבם שהוקצה להם עד עכשו.

א. ציזלינג: אני מודיע, שאם מעבר לבנין קבוע אחזור לאעורר שאלה זו.

א. בהיר: דיה לצרה בשעתה.

3. דיון בהצעות חבר הכנסת לביא בענין משכורת חברי הכנסת:

היו"ר י. הררי: האם יש התנגדות לכך שנגש לדיון בהצעות חבר הכנסת לביא, אשר בא זה כבר הפעם השלישית לשיבות ועדת הכנסת? אני מזכיר לכם שלאחר הדיון בפעם שעברה הוחלט להצביע בענין זה בישיבה הבאה. חבר הכנסת לביא הציע 9 הצעות לתקון שכרם של חברי הכנסת. על כך- הציע חבר הכנסת בר-יהודה להעביר שתיים מהצעות אל הנוגעות לשכר חבר כנסת שכן-זוגו עובד, לוועדת המשנה לעניני משכורת, ולעומתו הציע יושב-ראש הכנסת לדון בכל ההצעות בוועדת הכנסת. עלינו להעמיד להצבעה את הצעת חבר הכנסת י. בר-יהודה, להעביר הצעות מס. 2 ו-3 לוועדת המשנה ואת הצעת יושב-ראש הכנסת לדון בכל הסעיפים כאן.

א. בהיר: אני מציע לא להעביר את כל הענין לוועדת המשכורת אלא לבחור פה ועדת משנה יותר גדולה ולהעביר אליה לא רק את שני הסעיפים האלה, אלא את כל ההצעות וגם הצעות אחרות, ולאחר שתסיים את עבודתה תביא לנו הצעות מסוקמות.

י. בר-יהודה: מדוע העבירו את כל הענינים לוועדת המשכורת ודוקא ענין זה-לא?

א. בהיר: מכיון שאיני רוצה לפפריד בין שני הסעיפים האלה והסעיפים הנותרים. הדברים הם כבדים ויש צורך לדון בהם. זכור לכם הויכוח שהיה בכנסת על ענין המשכורת - אני חושב שהוא לא הביא לכנסת ולאף אחד מחבריה, כבוד מיוחד. על-כן אני רוצה שנבדוק מחדש את הדברים האלה פה. לי ברור שאם נתחיל עכשו לדון בשאלה זו כאן - הישיבה תהיה מוקדשת רק לשאלה זו ולא נצא מזה. על-כן אני מציע לבחור ועדת משנה בת 7 חברים והיא תביא לנו הצעות.

ש. לביא: אם תתקבל הצעתו של חבר הכנסת בר-יהודה שיש להסתפק בהחלטות הקודמות - האם תהיה לי אפשרות להציע הצעה לסדר-היום במליאת הכנסת?

היו"ר י. הררי: ללא כל ספק שתהיה לך אפשרות כזאת.

ש. לביא: אם כך הדבר, אנקשכם לא להשהות את הדיון בוועדת הכנסת זמן רב מדי.

צ. יהודה: אני מבקש את החברים ואת חבר הכנסת בר-יהודה, במיוחד, להסכים לכך שהדיון בשאלה זו יהיה כאן, בוועדה, מכיון שאצל חבר הכנסת לביא עומדת השאלה הזו כשאלה פרינציפיונית ומוסרית חשובה. (י. בר-יהודה: והאם קודם לא הועמדה שאלה זו כשאלה פרינציפיונית מוסרית חשובה?) כולנו מעונינים בכך שנחליט החלטה כזו שתמנע מחבר הכנסת לביא להביא את הצעותיו בפני מליאת הכנסת. כולכם יודעים פרוש הבאת שאלה זו לכנסת. ברור לי, וצריך להיות ברור גם לחבר הכנסת בר-יהודה, שגם אם ועדת המשנה תדון בשאלה זו היא תצטרך להביא למליאת הוועדה וכאן שוב יהיה ויכוח. אני רוצה רק לקצר את העבודה, ואילו הוא, בדרך שהוא מציע, יגדיל את העבודה וידחה את הענין ויגרום, על-ידי כך צער לחבר הכנסת לביא.

י. בר-יהודה: אני מוכרח לוטר שאני רואה בדברי חבר הכנסת אצאא בהיר וחבר הכנסת צבי יהודה, כמעט עלבון לוועדה. (א. בהיר: לא היתה לי כל כונה כזאת!) אני יודע שלא היתה כונה כזו. אבל, יוצא שבמשך שנה דנו בענין חמש או שש פעמים והשאלה לא היתה פרינציפיונית ומוסרית והנה - הופיע חבר הכנסת לביא והשאלה הפכה למוסרית ופרינציפיונית, ולכן צריך לדון בה. אני יכול עוד להבין שמציעים לדון בענין זה כאן. אני חושב שדבר כזה צריך להבדק תחילה בוועדת המשנה. אם בוועדת המשנה - אני יכול להבין שאומרים לא רק להעביר לה את שני הסעיפים, אלא כל הסעיפים. אבל, הוועדה צריכה להיות אותה ועדת משכורת שרק לפני חודש ישבה והביאה לנו הצעות, ייתכן שבוועדה תהיה טעות ושוב ידונו בזה. מה זה פתאום באים להפוך את כל סדרי בראשית?

הנמוק של צער לחבר הכנסת לביא - הוא נימוק מוזר מאד. במקרים רבים מאד אני גורם צער לחבר הכנסת צבי יהודה ואוא גורם לי צער מבלי שנרצה בכך באופן אישי.

לפנינו כעת הענין ולא - האיש, והדיון הזה "אד פרסונום" הוא בעיני דבר מאד מאד לא טוב במנהגי הכנסת.

ש. לביא: אני מסכים לדברי י. בר-יהודה.

ש. כ"ץ: גם אני איני מבין את ההצעה לבחור ועדת משנה חדשה. חבר הכנסת בהיר הסביר לנו מדוע יש צורך לבדוק את השאלה, אבל הוא לא הסביר לנו משוע יש צורך לבחור מועצה חדשה. האם אין לנו אמון בוועדת המשנה לענייני משכורת? אני חושב שגם את זאת לא נגיד. אני מציע להעביר את כל הצעות חבר הכנסת לביא לוועדת המשנה לענייני משכורת.

א. שפטל: אני חושב שבכל פעם שמביאים את שאלת המשכורת אנו מפחיתים את ערך הכנסת בעיני הצבור. אלה הם רברים שאין להם שעור. היום חבר הכנסת לביא מבין שזה צריך להיחט כך, מחר יבנא חבר כנסת אחר, שהוא עור יותר מצניע לכת, ויגיד שתביעותיו של לביא הן גדולות מדי. עלינו לגמור את העניין הזה פעם אחת ולתמיד ולהכניס זאת לתקנון הכנסת. בתקנון הכנסת צריך להיות גם פרק הדין בשאלת המשכורת של החברים, לא לשנה אחת בלבד. את זאת אפשר לשנות רק כפי שמשנים כל חוק אחר.

לכן, אני מציע להצביע לוועדת התקנון הוראה לקבוע סעיף בעניין המשכורת של חברי הכנסת.

י. ברץ: אני בעד רויזיה של המשכורת; איני יודע באיזה סעיף. אני בעד בקורת בטכום הכללי שמקבלים ועלינו לדון בדבר זה. אינני בעד זה שנדון בזה פה. עלינו לדון בעניין זה בוועדת המשנה, אבל לא רק בשני הסעיפים, אלא על הכל. לוועדת המשנה אפשר יהיה גם להכניס הצעות נוספות. לעניין זה אין כל קשר עם התקנון. לשם מה צריך לקבוע זאת למפרע - מה יהיה אם יהיה צורך לשנות פתאם?

היור' י. הררי: חבר הכנסת בהיר, האם אתה מסיר את הצעתך לוועדת משנה מיוחדת?

א. כהיר: לא אכפת לי אם זו תהיה ועדת המשנה לענייני משכורת הקיימת.

היור' י. הררי: יש לפנינו הצעות ואני אעמיד אותן להצבעה.

י. שפרינצק - יור' הכנסת: אני בעד זה שנגמור את הבעון בבעיה זו ולא

יש לפנינו 4 ההצעות הבאות:

היו"ר י. הררי:

(א) הצעת חבר הכנסת בר-יהודה להעביר את שני הסעיפים בענין בן-הזוג העובד וילדי בן-הזוג העובד, לוועדת המשנה, ואת יתר הסעיפים להוריד מסדר-היום.

(ב) הצעת יושב-ראש הכנסת לדון בשאלה זו

בוועדת הכנסת.

(ג) הצעת חברי הכנסת כץ וברץ להעביר

את כל 9 הסעיפים לוועדת המשנה לענייני משכורת.

(ד) הצעת חבר הכנסת שפטל, להכניס את

ענין המשכורת לתקנון.

א. ציזלינג:

אם תתקבל ההצעה להעביר את כל השאלות

לוועדת המשנה, אנכי מציג כאן לשם העברה

לוועדה את הצעת סיעתנו בכנסת בראשיתה, כי דרגת משכורתם של חברי הכנסת והשרים תהיה צמודה לדרגת משכורתם של עובדי המדינה וכל השכרים הקשורים בזכויותם יחייבו גם את חברי הכנסת.

אני מתנגד קיצוני להצעתו של חבר הכנסת

ש. לביא:

ציזלינג.

חבר הכנסת ציזלינג לא הציע דבר, אלא אמר

היו"ר י. הררי:

שבאם תתקבל ההצעה להעביר את כל הסעיפים

לוועדת המשנה - הוא יציע את הצעתו זו.

אם אעמיד תחילה להצבעה את הצעתו של חבר

הכנסת שפטל בענין הכנסת ענין המשכורת לתקנון. אני מזכיר לכם שיש חוק

על ענין משכורת חברי הכנסת. חבר הכנסת שפטל אולי תותר אל הצעתך?

אני מסיר את הצעתי מעל סדר-היום.

א. שפטל:

אני אעמיד להצבעה את הצעתו של יושב-ראש הכנסת

היו"ר י. הררי:

לדון כאן.

ה צ ב ע ה

ברוב קולות הוחלט להעביר
את הדיון לוועדת המשנה
לעניני משכורת.

היו"ר י. הררי: עלינו להחליט כעת אם אנו מעבירים את כל הסעיפים
לוועדת המשנה או רק את שני הסעיפים שהציע חבר
הכנסת בר-יהודה.

ג. יהודה: אם מחליטים שהענין עובר לוועדת המשנה, תצטרך
ועדת המשנה להזמין את חבר הכנסת לביא לישיבתה
על מנת לקבל ממנו הסברות.

היו"ר י. הררי: ועדת המשנה תזמין כל חבר שיציע הצעות.

ה צ ב ע ה

ברוב של 8 קולות נגד 6 מחליטים
להעביר את כל הסעיפים לוועדת
המשנה לעניני משכורת.

היו"ר י. הררי: על-ידי החלטה זו אשרנו את החלטנו הקודמת שועדת
המשנה לעניני משכורת תדון בכל הענינים הנוגעים
למשכורת.

4. טיכום הדיון במצב בחינוד:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: הדיון על החנוך הלך ומסתיים. אני בא אליכם
בשאלה יורידית פרוצדוראלית; ואני מודיע לכם
שההצבעה בענין החינוד תתקיים מחר. השאלה היא מה להעמיד להצבעה.
בהתייעצות שהיתה לי עם סגן יו"ר הכנסת נ. ניר הגענו למסקנה שכתוצאה
מהויכוח וההצעות שהוצעו יש להעמיד את ההצעות האלו להצבעה. אבל, פה
אני נתקל בהגדרה של חוקים. מתעוררת שאלה אם אפשר לקבל את הויכוח שהיה
בחוקים שהוצעו כקריאה ראשונה בחוקים אלה. כל החוק שהוצע על-ידי טישהו
מסתכם בצלעה למחוק סעיף מסוים. אבל אם מציעים למחוק סעיף, הרי זה תקון
בחוק והועדה צריכה לנסח אותו. ברצוני לומר שכל החוקים האלה המסתכמים
משתים-שלוש שורות הם - מסקנות הויכוח. מקבלים אותן או - אין מקבלים אותן.

א. רזיאל-נאור: הצעת סיעת חרות אינה חוק.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אם כך הדבר - יש לי כבר אסמכתא שהצעתכם אינה הצעת חוק. חברת הכנסת רחל כהן סציעה חוקים. אני שואל אם אתם טסכיטים שויכוח כללי זה ישמש כויכוח כללי בקריאה הראשונה של החוקים שהוצעו - אחרת נחזור על כל הויכוח הזה. ההגיון שלי אומר שלאחר שבדברו בענין זה 10 שעות ונגעו בכל השאלות; לסכום הובאו כמה הצעות, ואת הצעות אלה אפשר להעמיד להצבעה. כל בקשתי היא שהיוריסטים יהיו גם בני-אדם ולא רק יוריסטים. אחרת, אם נתחיל מחדש בקריאה ראשונה, יש לנו 4 הצעות חוקים ולא נגמור לעולם את הדיון בשאלה זו.

א. מזור: ברצוני להזכיר לחברי ועדת הכנסת שועדת הכנסת

דנה כבר פעם בענין כזה בשעה שהוצע שנוי בחוק מסוים; השנוי היה רק במלה אחת, ובכל זאת קבעו שיש להביש את הצעת התקון לקריאה ראשונה בכנסת.

י. בר-יהודה: אני מניח שהדוגמא שהביא חבר הכנסת מזור אינה

דומה לענין שאנו רונים בו כעת. היה ויכוח על ענין מסוים - העבירו אותו לוועדה; בוועדה הציע חבר הצעה נוספת - קבעו שהצעה זו היא על נושא חדש שלא דברו עליו במליאה. באן למעשה במליאה התקיים הדיון הכללי והוצעו כל ההצעות שעומדות לפנינו, וזה נעשה תוך כדי דיון. הדיון הראשון היה כבר.

לי יש שאלה אחרת: יש ויכוח - האם את הויכוח

מסיימים בהחלטות. היושב-ראש שלנו גזר פעם גזירה שאסור להכניס אהרי דיון הצעות על מנת להעמידן להצבעה. אני אז התקוממתי נגד זה. אני בעד זה שמותר, אבל מותר - תמיד. לא יכול להיות מצב כזה שכאשר נוח למישהו - מותר להעמיד להצבעה הצעות, וכאשר לא נוח למישהו - אסור לעשות זאת. אני בעד /זה שכאשר דיון על ענף שלם של עבודת הממשלה - יש רשות לכל אחד להציע הצעות והצעות אלה מחויבות לעמוד להצבעה. אם אני אראה את זה כמקדים - אני סוכרח לומר שאסור בכלל להעמיד משהו להצבעה, וצריך להעמיד להצבעה רק אם הענין עובר לוועדה או לא. אני איני מציע זאת.

י. בר-יהודה:

אני מציע שיוחלט שיועמדו להצבעה אותם החוקים שהוצעו תוך כדי דיון. אני מסכים שדיון זה ייחשב כקריאה ראשונה ואז - אפשר רק להעמיד להצבעה את השאלה אם זה עובר לוועדה או לא, ואחר-כך זה צריך לחזור לקריאה שניה.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אתה קובע את כל הדיון על הצעות אלו

בקריאה ראשונה בכל החוקים?

י. בר-יהודה:

טבעה שהוצעה כהצעת חוק - אפשר להעמידה

להצבעה, ולדעתי אפשר לראות את הדיון

הזה כקריאה ראשונה בהחלטה מיוחדת שלנו ובהודעה במליאת הכנסת שעליה לא

יבוא ערעור, ואז - זה יכול רק לעבור לוועדה ולחזור לקריאה שניה. אין

זו יכולה להיות ההצבעה הראשונה וגם ההצבעה הסופית (י. שמחוני: מדוע

אי-אפשר להפיל חוק בקריאה ראשונה?) את מפילה את החוק על-ידי כך שאת

מחליטה לא להעביר לוועדה. ההצבעה היא אם מעבירים לוועדה או לא. אם מחליטים

להעביר לוועדה - החוק נתקבל, אם לא - החוק נופל.

אני מסכים שלכל מה שיש פה שאינו הערכה -

יכולים להצביע.

ד. בר-רב-האי:

יש לי רושם שלא תמיד ההגיון המשפטי צריך

לעמוד בסתירה עם ההגיון הפשוט. יכול גם

לקרות ששני הדברים מזדהים. הדברים נראים לי הרבה יותר פשוטים מאשר

אנחנו מנסים עכשו להעמידם. במדה שבתוך הויכוח הכללי הזה הוצעו הצעות

שהן בבחינת חוק, בין שנקראו באופן פורמלי כך, ובין שלא נקראו כך, כל

מה שמסתיים בהצעה לשנות טעיף מסוים - זוהי הצעת חוק. הדיון שהתנהל היה

ויכוח על החוק. הכנסת יכולה להחליט בסוף הדיון אם היא רוצה להעביר

את החוק לוועדה או לא. אין שום מניעה כבר בדיון הראשון - וזה היה דיון

ראשון - להפיל חוק.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: הבאתי את השאלה הזו כדי לשמוע את דעתם של

אלה שמתנגדים לראות את הויכוח הזה כקריאה

ראשונה.

ד. בר-רב-האי: אני רואה את כל הדיון הזה כדיון על הצעות שהוכנסו תוך כדי דיון וכהצעות חוק הן עוברות את המסלול הרגיל של כל הצעת חוק. ענין של הערכות הוא אחר. הערכות אינן עוברות לוועדות. הערכות זה ענין לישיבות הכנסת. יש בזה משום אטון או אי-אמון לממשלה: הערכת פעולת הממשלה. אין זה דורש שום דיון נוסף בוועדה. אם נגשים כך לשאלה - היא מוצאת את פתרונה הפשוט ביותר.

ב. ניר - סגן יו"ר הכנסת: אני מסכים לדברי חברי הכנסת בר-יהודה ובר-רב-האי. ברצוני רק להזכיר לכם שהיה לנו דיון על תקציב ובשעת הדיון על התקציב הכניסו הצעות חוקים מסובכים ואטרנו שהדיון הוא דיון כללי. נוסף לקונסטיטוציה דרוש גם שכל. מה זה דיון כללי? מדברים על עצם החוק. חבר הכנסת הררי הכניס הצעת חוק לבטל את הזרמלים בחנוך - דובר על הצעה זו 6 שעות, אחר טוען בעד ביטול הזרמלים, השני - נגד. הרי זה דיון כללי.

היו"ר י. הררי: בדמה לי שכולם מסכימים שהדוגמא של חבר הכנסת טזור אינה מתאימה, וקשה למצוא דוגמא סותרת יותר. חבר הכנסת בר-יהודה מדבר על ענין אחר לגמרי. היה מקרה שחבר כנסת אחד הציע בסוף הדיון שורה שלמה של הצעות ואיש לא דן בהצעות אלו תוך כדי הויכוח. (י. בר-יהודה: זה היה סיכום דברי חבר הכנסת הזה). אי-אפשר, לדעתך, להתוכח 12 שעות ולבסוף להביא הצעה קונקרטיה שאיש לא התוכח עליה.

לדעתי זוהי קריאה ראשונה של כל החוקים. לו לא עמדה השאלה הזאת לסדר-היום הייתי צריך להביא את החוק באפילו כהצעה לסדר-היום. אני רשאי להציע חוק והכנסת רשאית להוריד את החוק, כמו שהיא טורידה כל חוק בקריאה ראשונה. עלינו לקבל את הויכוח הזה כקריאה ראשונה וכל החוקים שהוצעו תוך כדי דיון יועמדו להצבעה. הכנסת רשאית להוריד אותם, או רשאית להעביר את כולם או חלק מהם להעביר לוועדה ולחלק להחזיר. נוסף לזאת ישנן המלצות והן תעמודנה, מחוץ לחוקים, להצבעה.

גב' הנטון: הכנסת יכולה לקבוע שמקבלי חלק מחוק אחד וחלק מחוק שני, והיא תצטרך להחליט אם היא מציעה לוועדה לטזג את שני הדברים האלה.

מ. נורוק: ההצעה שמציעים לנן אינה החלטה פשוטה, לא דרישה ולא הוראה, אלא הצעה חדשה, ובאם זו הצעה חדשה - דינה כדין כל הצעת חוק - העברה לוועדה.

א. י. גרינברג: לועתי יש כאן טעות. כאשר אומרים שזו קריאה ראשונה הכונה היא לזה שכולם ידעו מראש שהצעה

זו עומדת לסדר-היום, וכל חבר המדבר יודע שהצעה זו עומדת לסדר-היום ומדבר עליה. הנואם השני או השמיני היה חבר הכנסת הררי והוא הציע הצעת חוק. יכול היה גם חבר הכנסת תופיק טובי, שהיה הנואם האחרון, להציע הצעה זו - וגם לזה היו קוראים קריאה ראשונה? דבר זה נותן מקום להברחת דברים רבים. לכן אנחנו אומרים - אם הדברים אלה הם כל-כך חשובים אפשר להביאם בתור חוק לקריאה ראשונה, אבל לא יתכן שתוך כדי דיון, יציע כל אחד ואחד הצעת חוק. אני דברתי הראשון, לא התכוונתי להצעות אלו. לו היה השר, שדיבר הראשון, מציע הצעה, הייתי מבין.

י. קוסוי: במדה שאני מכיר את כל הצעות החוקים שוגשו

תוך כדי הויכוח - ברור שהכנסת דנה בהם.

חבר הכנסת הררי, למשל, הציע/ה הצעה בענין החנוך במחנות. על ענין זה דנו כל הזמן. גם הצעת הצירונים הכלליים בענין ביטוח הזרמים יכולה להכלל בתוך זה. כל הויכוח היה על זרמים, בעד ונגד זרמים. הכנסת רשאית להצביע מה היא כן מעבירה לוועדה ומה לא.

חבר הכנסת גרינברג, אם אתה טוען טענה פרוצדוראלית

מפני שאינך רוצה - זה ענין אחר. אבל, אם אתה טוען טענה של הגיון -

הטענה אינה טענה מיוחדת ואני חוזר ואומר שבמשך 10 שעות היה ויכוח דוקא בנקודות המרכזיות האלו. (א. י. גרינברג: חבר הכנסת פנקס לא

ידע זאת) גם חבר הכנסת פנקס דבר על נושא זה, מדוע הילדים במחנות

מתהלכים בטל. כל הענין טאבד את הטענה הפרוצדוראלית אם זה מובא

לוועדה ומשם זה יובא כמסתייגות לכנסת. איני יודע מה הכנסת תחליט

מחר בערב, אבל אליבא דכולנו אפשר להמשיך בענין זה בלי ויכוח נוסף.

י. קוסובי: אני גם כן מציע שנראה את הדיון הזה כקריאה ראשונה לגבי ההצעות שהוצעו לנו.

א. י. גרינברג: אף אחד לא הקריא את החוק.

ד. בר-רב-האי: הצעת חבר הכנסת הררי היתה מונחת על השולחן לפני הדיון.

י. בר-יהודה: יכולת לזכור על הצעת חבר הכנסת הררי עוד לפניו.

א. י. גרינברג: בקריאה שניה אנו מגבילים את רשות הדובר רק לחברי הכנסת המסתייגים. בקריאה ראשונה יש לכל חבר כנסת רשות לדבר. איש לא התכוונן לזאת בדיון זה. לא האתה כל קריאה רשמית. לו ידענו את זאת היה חבר הכנסת פנקס מדבר. זהו חוק וצריכה להיות קריאה ראשונה וקריאה ראשונה טרם היתה. אנחנו כאן עוברים על תקדים ומבטלים תקדים שהיה קיים עד עתה.

היו"ר י. הררי: עלינו להעמיד להצבעה אם אנו רואים את הויכוח שהתקיים בקריאה ראשונה על החוקים, אחרת הכנסת תצטרך בסוף הויכוח להחליט אם היא מעמידה את אחת ההצעות או כולם, לקריאה ראשונה בפני הכנסת.

א. י. גרינברג: זאת אומרת שדין כל ההצעות היא כדין קריאה ראשונה.

א. רוזאל-נאור: אני חושבת שיש להדיל בין הצעות לסיכום הויכוח ובין הצעות חוק. בנוגע להצעת חוק צריך לשמור באופן פורמלי על קריאה ראשונה; בנוגע להצעות - ברור שהן צריכות לעמוד להצבעה בסוף הדיון.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אותה הצעה של סיעת חרות שחברת הכנסת רשיאל-נאור קוראת לה הצעה, מנוסחת בדיון

כמו כל יתר ההצעות.

היו"ר י. הררי: אנחנו נגשים להצבעה. אני מעמיד להצבעה תחילה את השאלה אם אנו רואים את הדיון הזה כדיון בקריאה ראשונה את כל אותם החוקים שהוגשו לכנסת או לא.

ה צ ב ע ה

ברוב של 14 קולות נגד 3 הוחלט לראות את הדיון בחוקים שהוצעו תוך כדי הדיון בסעיף החנוך כקריאה ראשונה בחוקים אלה.

א. י. גרינברג: האם ישנה אפשרות להסתייג מהחלטה זו?

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני חייב הערה אישית. אני מודיע שחבר הכנסת ציזלינג הודיע בתוך דבריו, שהוא יכניס הצעות. הוא חוקי לכל הדעות גם לגבי הערתו של חבר הכנסת גרינברג. עכשו הערה קצרה מאד: חבר הכנסת בר-יהודה, אם יש לו הנחה משלו, הוא יחזיק בה - הנחתו היא שאני אמרתי שאסור להכניס הצעות. אחרי זה התקיימה ישיבה של ועדת פרושים והיא הצדיקה את התנהגותי. חשבון קדמון אינו קיים.

א. בהיר: אני הצבעתי הפעם שזו תהיה קריאה ראשונה, אבל אין זאת אומרת שבכל ויכוח שיהיה לנו בכנסת, כל דבר שמהו יציע - ייחשב כקריאה ראשונה. אני מצאתי לנכון להעיר את הדבר הזה לפרטיכל, מפני שזה יכול להיות תקדים להבא. אני מבקש את היושב-ראש לקבוע שאין זה תקדים.

היו"ר י. הררי: אני איני יכול לקבוע זאת. הודעתך נרשמה.

א. י. גרינברג: אני מבקש רשות להסתייג במליאה.

י. שמחוני: אני מציע שיושב-ראש ועדת הכנסת, לאור הערתו של חבר הכנסת גרינברג יודיע על החלטת ועדת הכנסת כדי שכל הטיעות תדענה באופן שקבלנו את הדיון שהיה כויכוח כללי, ויחולו...

י. שמחונית:

לקבוע את עטותם, ואז - יש גם מקום לבקשתו של חבר הכנסת גרינברג.

א. בהיר: אני מבקש שהנסוח של ההחלטה שקבלנו יהיה ברור

שהיא נוגעת רק לויכוח הזה.

י. בר-יהודה: אני מציע להעמיד מחדש את הענין הזה להצבעה, כדי

שההחלטה לא תעורר ספקות. ברצוני לומר שהחלטה

זו וולה גם על מקרים דומים. (י. שפרינצק: מי יקבע שזה מקרה דומה?).

ועדת הכנסת או היושב-ראש. ^{יקני} אם זה רק למקרה זה אני לא אצביע.

גב' הנמן: אפשר אולי לכתוב: בכל דיון כללי בו עומד לדיון

חוק מסוים.

י. בר-יהודה: בטקרה שהויכוח מתנהל על ענף פעולה מסוים של

הממשלה ותוך כדי ויכוח כללי ובהודעה מתאימה

טוקדמת הוכנסו הצעות חוקים.

חברים, אני מוכרח לומר לכם שבועדת הכנסת היה לנו

איזה שהוא הסכם טוב מאד ואחראי מאד, שתמיד נסינו לא לתת החלטה למקרה

קונקרטי כפי שהוא באותו מקרה, אלא לקבוע כללים קבועים. אני הייתי

מאד מבקש את החברים לשמור על המצב הזה, שהוא היחיד המאפשר לכל משתתף

בישיבה זו לראות שהוא דן במשהו שצריך להיות קובע לענין בכלל ולא לאינטרם

קונקרטי בלבד.

י. שמחונית: קודם כל אני מקבלת את הערתו של חבר הכנסת בר-יהודה.

בועדת הכנסת נסינו תמיד למצוא כללים לפעולה.

אני חושבת את זאת לדרך נכונה. אני גם חושבת שבמקרה זה עלינו להיות

זהירים בנסוח, מפני שלו היה המקרה פשוט לא היה מובא לוועדת הכנסת.

הוא הובא אלינו לשם התייעצות פרוצדוראלית מיוחדת, שעצד לא נמצאה לו הגדרה.

כמובן שאני יכולה להציע עכשו הגדרה כללית על דבר בו בזמן שעצם הדבר

של הבאת הענין הראתה שלא יכולנו לפעול כך בדרך כלל. ההנחה שלי היא -

אם מתקבל מצב פרוצדוראלי מסובך שיש בו משום חוסר תקדים וקושי לקבוע -

הוא צריך לבא לוועדת הכנסת. אני חושבת שההחלטה ההגיונית היחידה שלנו

היא זאת, שכל הדברים שנקבעו כלליים אצאת היושב-ראש פועל לפיהם. אם

י. שמחוניית:

אינו נוהג נכון - קיימת ועדת הפרושים. במקרים יוצאים מן הכלל גאים להתייעצות עם ועדת הכנסת.

על-כן דעתי קהיא שנדע מה עודיע יושב-ראש הכנסת,

אבל שלא ננסח החלטה שתחשב ככר כתקדים לגבי יתב הדברים. נרשם המקרה כתקדים אבל לא הנסוח, כי אי-אפשר להתאים פה את הנסוח.

י. קוטווי: אנחנו היינו טוכנים להחליט בענין זה היות והוא

לוחץ עלינו. יחד עם זאת תהיה זו קלות דעת

להגיד שהתקדים. אני מציע ללכת לפי הנוהג שנבגנו בו עד עכשו, שוערת התקנון תחליט בענין זה החלטה ברורה כיצד לנהוג במקרים כאלה, ועל יסוד החלטה זו בחליט גם לגופו של ענין בלי יצירת תקדים.

א. ציזלינג: אני חשבת קודם שאני בדעה אחת עם חבר הכנסת קוטווי,

אבל זה אותו הדבר ולהיפך. אני מצטרף לדעתה של

חברת הכנסת שמחוניית בענין זה שאנו איננו צריכים לנסח את הנוסח הכללי. אני מציע להטיל על ועדת התקנון לקבוע כלל למקרים דומים - וועדת התקנון בקבעה כלל למקרים דומים תקן דוגמא של מקרה דומה. כמובן שגם אחרי זה יכולים לקרות מקרים שיהיה צורך להביאסבפני ועדת הכנסת בגלל היותם מחוץ לכלל שייקבע. ברור זאת אני מקבל את הצעת-חברת הכנסת שמחוניית.

היור' י. הררי: ישנה הצעה של חבר הכנסת בר-יהודה להצביע מחדש.

א. בהיר: אני מסכים.

י. שפרינצק - יור' הכנסת: באתי אליכם להתייעץ - יכלתי גם שלא לבא,

והיו חולקים אז על התנהגותי. באתי לוועדת

הכנסת בשאלה כיצד עלי לנהוג במקרה זה שהוא, במהותו, אינו דומה למקרים אחרים. אני מבין שמטילים על ועדת התקנון לקבוע כלל - אבל על יסוד זה לעשות קנוניזציה ⊕ זה משונה מאד.

אני מבקש מכם לא לקבל שום החלטה נוספת

שעולה רק לעורר תסבוכת ביחס למקרים דומים ולא דומים.

י. בר-יהודה: אם כך הדבר - אני מוריד את קולי מההצבעה

ואירוש הסתייגות. אינני יכול להסכים לכך

י. בר-יהודה:

שיהיה כלל רק למקרה שיהיה נוח להשתמש בו.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: יכלול להשתמש במלה "נוח" לו היושב ראש

היה מחליט כך. אבל - ועלת הכנסת מייצעת

לנהוג כך - לשם מה לכם כל זאת? אני מסכים שחבר הכנסת גרינברג רוצה להסתייג - יש לו סבה לכך: הוא מתנגד לכל הפרוצדורה הזאת, שאתה מסכים לה,

שזיכוח ייחשב כקריאה ראשונה. ההסתייגות שלו היא שונה. לשם מה לך

להסתייג? ההסתייגות שלך אינה בחוזה לא לך ולא לנו.

י. בר-יהודה:

ההסתייגות שלי בחוזה לנו. הפעם במקרה

זה נוח לי, אבל אני רוצה שתהיה לי

התחייבות גם כאשר זה לא נוח לי.

י. שפרינצק - יו"ר כנסת: אפשר לעודד את השאלה הזו בפעם אחרת.

ש. כ"ץ:

לנו יש לתקנון קיים, אשר לפיו יש להגיש

הצעת חוק 24 שעות לפני שדנים בו. כאן הוכנס

החוק באמצע הדיון (י. הררי: החוק שלי הוגש 24 שעות לפני כן).

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: החוק של חבר הכנסת הררי הוגש בזמן, ובאופן

תאורטי גם של חברי הכנסת ציזלינג ורוקח,

אשר הוגשו כהצעות לסדר-היום.

ש. כ"ץ:

אם טעיתי - אין בכלל על מה להחליט. אם הגשת

ההצעות היתה בסדר - אין על מה להתוכח.

אני מסכים לכך שאיננו יכולים לקבוע תקנון לכל מקרה ומקרה - או שקובעים

כלל חדש או שמחליטים לפי הכלל הקודם.

א. י. גרינברג:

מה היא הפרוצדורה להגשת הצעת חוק.

היו"ר י. הררי:

אני קובע שענימי על שאלתך לפי שאלת אותה.

אמרת בפרוש שיש הבדל אם רוצים להעמיד

ענין לדיון, או אם הענין נמצא כבר בדיון.

י. בורג - סגן יו"ר הכנסת: לפט תקנון טוענת המדינה כל חבר שרוצה להציע הצעה חייב להעביר את הצעתו תחילה לוועדה.

היו"ר י. הררי: נכון! אבל אנחנו איננו נוהגים לפי תקנון טוענת המדינה הזמנית.
אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חבר הכנסת בר-יהודה להצביע מחדש.

ה צ ב ע ה

ברוב של 8 קולות 2 הוחלט להצביע מחדש.

היו"ר י. הררי: יש לפנינו שוב אותה ההצעה שנתקבלה ונוסף לה הצעת חבר הכנסת ילין-סור האומרת: "דיון כללי בכנסת ייחשב קריאה ראשונה להצעות חוקים, או תקונים לחוקים, שיובאו על-ידי חברי הכנסת בעת הדיון. נוסח ההצעות צריך להמסר לידיעת חברי הכנסת לפני התחלת הדיבור".

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: זהו כבר תקנון.

היו"ר י. הררי: יש לפנינו הצעת חבר הכנסת קוסוי האומרת שהחלטה זו היא רק על מקרה זה ומטילים על ועדת המשטח לענייני תקנון לקבוע כלל, והצעת חבר הכנסת ציזלינג האומרת שאת הכלל קבלנו עכשו למקרים דומים וועדת המשנה תנסח את הכלל.

א. בהיר: האם אנחנו מצביעים בישיבה זו רק למקרה זה, או לקביעת כלל.

היו"ר י. הררי: אני מציע להעמיד תחילה להצבעה את השאלה אם ההחלטה שנקבל כעת היא רק למקרה דגן של ענין החנוך, או שהוא ישמש כלל למקרים דומים בעתיד.

פ. רוזן - שר המשפטים:

האם פרוש הדבר שאפשר לדון על דברים
שאינם בסדר-היום.

הי"ר י. הררי:

לא! ההחלטה שנקבל תחשב לתקדים במקרים דומים.

א. ציזלינג:

את נססח הכלל עלינו להעביר לוועדת התקנון.

י. קוסווי:

איננו מקבלים הצבעה מתוך קפריזות ומתוך
נקמה - אנחנו מבקשים רויזיה על החלטה זו.

ח. כהן-מגורי:

ההצבעה השניה לא נעשתה מתוך קפריזות, אלא
מתוך זה שהיושב-ראש לא ראה את כל ההצבעות,
ולכן בקשתי להצביע שנית, כי ראיתי שהוא לא מנה את כל הקולות.

הי"ר י. הררי:

ברצוני לקבוע שההערות על ההצבעה אינן
במקום עכשו. עלי לומר שאלה שהצביעו

שנו את דעתם.

פ. רוזן - שר המשפטים:

ברצוני לשאול אם אני מבין נכון שהתוצאות
של הויכוח הזה תהיינה שהויכוח הכללי על
החנוך ייחשב כקריאה ראשונה צלצעות שהוצעו תוך כדי דיון.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:

זוהי הכוונה.

הי"ר י. הררי:

זוהי אחת ההצעות שיש לפנינו.

פ. רוזן - שר המשפטים:

זה היה מתקבל על הדעת אלו כל ההצעות היו
בפני הכנסת בתחילת הויכוח וכל המתוכחים

יכלו להביע דעה עליהן בזמן הויכוח. אבל, אם מישהו סציע הצעה באמצע או בסוף
בדיון, אלה שקדמו לו, לא יכלו להביע דעה לגבי הצעתו.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:

באופן פורמלי זה כך - אינמריסו - זה לא כך.

י. קוסובי: אם הצעתנו מתפרשת ככלל להבא - אנחנו מסירים אותה. אינני מסכים שהדבר יצפך לנוהג כללי.

היו"ר י. הררי: אני מעמיד להצבעה את שלוש ההצעות המונחות לפנינו:

(א) שלאחר הדיון על החנוך כל חוק אשר הוצע תוך כדי דיון יעמוד מחדש לדיון בקריאה ראשונה;
(ב) במקרה זה הדיון על החנוך יחשב כקריאה ראשונה על החוקים שהוצעו תוך כדי דיון וועדת המשנה לענייני תקנון תנסח כלל כיצד לנהוג להבא למקרים דומים;

(ג) הצעת חברת הכנסת ילין-סור: דיון כללי בכנסת ייחשב קריאה ראשונה להצעות חוקים, או תקונים לחוקים, שיובאו על-ידי חברי הכנסת בעת הדיון. נוסח ההצעות צריך להמסר לידיעת חברי הכנסת לפני התחלת הדיבור.

א. בהיר: אני מציע לא להצביע כאן על הצעת חבר הכנסת ילין-סור.

היו"ר י. הררי: אני מציע כן להצביע.

א. שפטל: אני מבקש להצביע טחד את הצעתו של חבר הכנסת קוסובי.

היו"ר י. הררי: אני אעמיד את ההצעה בעד ונגד. ישנה הצעה שמחלטנו עכשו תחשב בתקדים למקרים דומים, וישנה הצעה שהחלטנו תחול על המקרה הקונקרטי ולא תשמש תקדים להבא.

ה צ ב ע ה

ברוב של 8 קולות נגד 7 הוחלט שהחלטת ועדת הכנסת בענין הדיון כחנוך תשמש תקדים למקרים דומים בעתיד.

היו"ר י. הררי: עכשו עלי להעמיד להצבעה את שלוש ההצעות שישנן.

י. שמחוני: אני התנגדתי לזה שאנחנו ננסה כאן לנסח כלל מפני שראיתי כל החלטה שמקבלים אותה, כיסוד לתקדים. קבעתי זאת גם מפני שעצם הצורך להחליט משהו כאן התבסס על קונסטיטוציה מסוימת. על-כן לא ראיתי אפשרות להכניס הצעה מנוסחת כפי שעשה חבר הכנסת ילין-טור.

הויכוח על החנוך הוא הפעם אחר מכל מה שהיה עד עכשו, בויכוחים על פעולת הממשלה, מפני שיש כבר חוק ומפני שמכניסים רק שנויים. אם אומרים שזה כלל כיון שההצעות הונחו על השולחן, א יכולים בפעם אחרת להניח הצעות שאין להן כל קשר עם חוק. דבר זה עלול לפתוח פתח לכל מיני דברים ולכן אינני רואה כל אפשרות לקבל את הנסוח הזה בוועדה.

א. איזלינג: ישנה הצעה מרחיקת לכת - שועדת התקנון תקבע את הכלל.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני באתי לבקש עצה מה לעשות עם הויכוח על החנוך - ויצא מזה חוק חדש. לו ידעתי זאת - לא הייתי שואל, והיו מסתבכים במליאה. אני מבקש מכם לקבל החלטה שלא תסבך אותנו. אחרת אם נחזור לקריאה ראשונה לא נסיים את העניין. אני מבקש שנחליט היום על אף הויכוח. היות והחליטו שהחלטת הועדה תחזל גם על מקרים דומים - ועדת התקנון תחליט מה זה מקרה דומה. לא ייתכן שלא תהיינה דוגמאות - היושב-ראש לא ידע אף פעם מה זה מקרה דומה ומה שה מקרה שאינו דומה.

א. י. גרינברג: היות והעניין הזה הכניס אותנו לתסבוכת, אני מציע להסיר אותו מסדר-היום ולדון בו באופן מיוחד. אנו נקבל תקנון אבל לא תהא רטרואקטיביות.

היו"ר י. הררי: אני מעמיד להצבעה את הצעת חבר הכנסת גרינברג לא לקבל כל החלטה.

צ. יהודה: למרות אי-רצוננו, אני חושב שאם חבר הטיעה הדתית מבקש לדחות את ההצבעה - אסור לנו לסטות מהנוהג המקובל ולא להענות לבקשתו. אני איני מרוצה מדחיית ההצבעה - אבל שהו נוהג שעלינו לשמור עליו.

א. ציזלינג: אינני מקבל את הנאור הסולרנטי של חבר הכנסת צבי יהודה. אם מבקשים לדחות הצבעה בשאלות כלליות שאינן נוגעות במסלול הדיון בכנסת - אני חייב לקבל את הבקשה. אבל - אם דנים בוועדת הכנסת על הנעשה בתוך הדיון בכנסת שצריך לסיים אותו - אין רשות לסייע לדחות את ההחלטה מפני שהיא על-ידי זה דוחה את עבודת הכנסת בכלל. אין זה מוצדק. אם הבקשה היא בקשר להחלטה למקרים דומים - אני מסכים. אבל, בישיבה זו עלינו להחליט מה יהיה בענין הדיון על החנוך.

י. קוסובי: אני מציע לקיים מחר ישיבה מיוחדת לענין זה.

א. ציזלינג: אני מציע שבנוגע לחנוך מחליטים היום ועל יתר הדברים מחליטים בשבוע הבא.

היו"ר י. הררי: ישבה הצעה של חבר הכנסת גרינברג להסיר את הענין מסדר-היום ולהצביע בשבוע הבא, וישנן

הצעות שאם חבר הכנסת קוסובי לכנס ישיבה מיוחדת בענין זה מחר ב-9, והצעת חבר הכנסת ציזלינג - להחליט עכשיו על החנוך ועל התקדים לדון בשבוע הבא.

א. בהיר: פרוש הדבר שנדון מחדש בכל הענין.

היו"ר י. הררי: מי שמבטל את הצעת חבר הכנסת ציזלינג מבטל את הצעת התקדים.

אני מציע להחליט על כך ביום שני הבא.

א. י. גרינברג:

ההצבעה יכולה להיות בישיבה הבאה של ועדת
הכנסת.

היו"ר י. הררי:

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת גרינברג - 9

נגד - 4

בעד הצעת חבר הכנסת ציזלינג - 2

נגד - 5

נתקבלה השלם חבר הכנסת גרינברג לדחות את
ההצבעה לישיבה הבאה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.